

լինիա . Ռստմն Պարտուց . Ասետարան (1870) . Աղջկանց արուեստանոցներ . Ռիյ Պլաս (1872) . Յնորք և երեսակայութիւն . Սիաւաջոյց (1873) . Պանդուխտ Վանցին (1876) . Քրիստոնեական (Սրուանձտեանց) 1877 . տեղեկագիրք , դասագիրքեր ևն . :

88-101. **Գրածույիչներ** — ՄԱՐՈՒԳԷ ՅՈՎԱԼՓԵԱՆ : — ՏԻԳՐԱՆ ԱՍԼԱՆ-ԵԱՆ : — ԿԱՐԱՊԵՏ ՏՆՏԵՍԵԱՆ : — ՆՇԱՆ (Իգմիր) : — ԳՐԻԳՈՐ ՌԱՓԱՅԷԼԵԱՆ : — Գ. ՌԱՓԱՅԷԼԵԱՆ ՈՐԳԻԲ : — ԳՐԻԳՈՐ ՏԷՐԱԼԷԹԵԱՆ : — ՍՏԵՓԱՆ ՏԱՄԱՏԵԱՆ : — ԽԱԶԻԿ ԳԷՈՐԳԵԱՆ : — ՊԱՊԱ ԽԱԶԻԿ (Աքքարեան) : — ՅԱԿՈԲ ԾԵՐՈՒՆԵԱՆ : — ԵՐՈՒԱՆԿ ՓԱՆԱԳԱՇԵԱՆ : — ՄԵՀՐԱՆ ՏԷՐԱՄԷՆԵԱՆ : — Ասոնք տպարանատէր չեն եղած ընտ . իրենց տպարեզ ընտրած են գրածուարան բանեցունել՝ նալ և օտար տպարաններու տառ . նայրաբերով : *** Առաջին երկուքին մասին՝ որոնք մեռած են՝ ծանօտութիւն չունինք : *** Կարապետ եղբայրն էր Ե. Տնտեսանի : Օրրաբէօյ , Յ. Արապեանի ձուլարանին ճարտար գործարարակեալ եղած է և նասցուցած շատ մը աշակերտներ որոնցմէ կը բաւէ միայն յիշել Գ. Ռափայէլեանը : Մանկն չորս տարի առաջ՝ աշխատած է Յ. Ծերտնեանի ձուլարանը (Սօֆիա) . Պօլիս դարձին՝ մեռած է : *** Նշան , աշակերտ Կ. Տնտեսանի , բաական առնն ալ Գ. Ռափայէլեանի թով աշխատած , ապա Յ. Պօյաճեանի ձուլարանը վարած : Անցնելով Իգմիր՝ կը հիմնէ գրածուարան մը գոր ցարդ կը շարունակէ : *** Գ. Ռափայէլեան ծնած է 1846 ին . մինչև

ԳՐԻԳՈՐ ՌԱՓԱՅԷԼԵԱՆ

իր մանր (Պօյաճրբէօյ , 28 Յուլիս 1911) վարած է իր հիմնած նաստատորիւնները , վարպետ ձուլարանապետի նամբաւ մը ձգելով : Հին Ռեփմի վերջին տարիներուն՝ մասնաճիւղ մը ունէր եղբայրու գոր ինք անձամբ կը վարէր : Սանմ . նուշակումէն վերջ վերադարձած է մայրաքաղաքս և գարկ տուած միեւնոյն գործին : Արտասանման լոյս տեսող շատ մը բերբերու գիր նայրաբար է , որով միջոց եղած՝ ազատ գաղափարներու պատրաստութեան գործին , վասն զի , ինչպէս գիտենք , կապարեայ շարժուն տառեր այդ առններուն մասնաւոր նսկողութեամբ կը ձուլուէին ի Պօլիս և անոնց արտածումը խտախ արգիւում էր : *** Իր մանուամբ՝ զաւակներն Արմենակ և Վաղինակ՝ յաջորդ «Գ. Ռափայէլեան Ռրգիր» անուամբ : ՏԻՊ ՈՒ ՏԱՌ շարուած է անոնց նորածոյ տառերով , որոնց նայրերն ու մայրերը ժամանակին Գ. Ռափայէլեան գնած էր նշանաւոր տպագրիչ-գրածուիչ ճանիկի որդի՝ Ներսէս Արամեանէ : *** Գ. Տեօփլեան , Ռափայէլեանց գործարարակեալ 27 տարիէ ի վեր : Ծնած է Հասրբէօյ : Գեպրեան 2 տարի առաջ երբ Ռափայէլեան մասնաճիւղ մը բացաւ Գաֆրէ , Տեօփլեան վարիչ կարգուած է անոր : Տարի ու կէս յետոյ Պօլիս դառնալով , ցարդ կը պաշտօնավարէ միեւնոյն նաստատորեան մէջ որ է՛ն առաջ Բերա Միսէնտիսեանի տունն էր , յետոյ Օրրաբէօյ , Դալարիա , Սուրբան Համամ , Իգում խան , նուսկ ուրեմն Պապը Ալի : Հալիական ջարդերուն , կառավարութիւնը խտտութիւն բանեցունելով բոլոր ձուլարաններուն վրայ՝ ուզեց իւրացունել անոնց կազմածները : Ամէն ոք ստիպուեցաւ ցանկեր պատրաստել . Գ. Ռափայէլեան և Խ. Գեորգեան

ԽԱԶԻԿ ԳԷՈՐԳԵԱՆ